

ผลการใช้กิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาที่มีต่อคุณลักษณะ
ความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

Effects of Using Activities on Community of Philosophical Inquiry Approach
Affecting Democratic Citizenship Characteristics of Ninth Grade Students

ณิชภาพทร วงษ์บุญมาก*

Nichaphat Wongboonmak

อรพิน ศิริสัมพันธ์**

Orapin Sirisamphan

ศศิพัชร จำปา**

Sasiphat Champa

Received : April 2, 2024

Revised : June 7, 2024

Accepted : July 12, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา ก่อนเรียนและหลังเรียน สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต 2) ศึกษาคุณลักษณะพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา หลังเรียนสูงกว่า

*นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Master of Education (Teaching Social Studies), Faculty of Education, Silpakorn University

(Corresponding Author) e-mail: Nichaphat@wr.ac.th

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Lecturer in Department of Social Studies Teaching, Faculty of Education, Silpakorn University

ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 2) คุณลักษณะพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

คำสำคัญ : ชุมชนการสืบเสาะทางปรัชญา / พลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย

ABSTRACT

The purpose of this research were to 1) Compare the Learning about civic duties, culture, and living for ninth grade students before and after using activities based on community of philosophy inquiry approach; 2) Study the democratic citizenship characteristics of ninth grade students by using activities based on community of philosophy inquiry approach 3) Study the opinions of ninth grade students toward activities based on community of philosophy inquiry approach. This is an Experimental research. The instrument were: 1) lesson plan 2) a learning achievement test 3) an assessment form of democratic citizenship 4) a questionnaire on students towards using activity based on community of philosophy inquiry approach. The collected data analyzed by mean, standard deviation, t-test for dependent, and content analysis. The research finding are summarized as follows: 1. The learning achievement by activities based on community of philosophy inquiry approach were significant higher than before the participation learning at .05 level 2. the democratic citizenship characteristics of Ninth grade students base on community of philosophical inquiry approach was at a highest level of agreement. and 3. Opinions of Ninth grade students toward activity based on community of philosophy inquiry approach. Was at the highest level of agreement.

Keywords : Philosophical Inquiry Community / Citizens According to the Democratic Way

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แนวคิดการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการคิดและการใช้ชีวิต เพื่อให้นักเรียนมีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม โดยเน้นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Ministry of Education, 2017, pp. 11-25) จากอดีตที่ผ่านมากล่าวได้ว่าประชาชนชาวไทยยังขาดความเข้าใจในด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองในฐานะพลเมือง เนื่องจากวิถีแนวปฏิบัติเดิมของสภาพสังคมในประเทศไทยยังคงยึดหลักวัฒนธรรมแบบเดิม ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่มีการพึ่งพิงระหว่างกันและกัน โดยใช้ระบบอุปถัมภ์และชนชั้นทางสังคม ทำให้คนในสังคมยังไม่กล้าคิดหรือตัดสินใจได้อย่างเต็มที่ โดยปราศจากความเห็นชอบของผู้ใหญ่ ปัญหาเหล่านี้นำไปสู่ความเหลื่อมล้ำ ความไม่เข้าใจความแตกต่างที่เกิดขึ้นในสังคม ทำให้ขาดความตระหนัก ความเข้าใจด้านการเป็นพลเมือง และ

ความรับผิดชอบ (Satyanurak, 2012, p. 11; Wiphathphiphathaphat, 2013, p. 2; Burikul & Saengmahamad, 2014, pp. 14-16) ส่งผลมาถึงสภาพปัญหาในปัจจุบัน ได้แก่ 1) ค่านิยมของระบบอุปถัมภ์ 2) ช่องว่างของอำนาจ 3) ไม่เกิดการส่งเสริมประชาธิปไตยอย่างจริงจัง 4) ระบบข้าราชการที่ขาดประสิทธิภาพ 5) ข้าราชการขาดอุดมการณ์และจรรยาบรรณทางวิชาชีพ 6) ประชาชนขาดความรู้ 7) การบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นธรรม 8) ประชาชนขาดการมีส่วนร่วม 9) การคอร์รัปชันที่มีมาก 10) ทรัพยากรมนุษย์ขาดต้นทุนในการพัฒนา (Jittrutta, 2018, p. 293) การสร้างความเป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะพลเมืองที่มีประสิทธิภาพจะเป็นผู้กระทำ มีจิตสาธารณะ มีส่วนร่วม มีความรับผิดชอบ และพร้อมที่จะนำการเปลี่ยนแปลงในทุกกระดับ (Tantisunthon, 2015, p. 5) สอดคล้องกับต้นแบบความเป็นพลเมือง 3 แบบของ Ayutthasirikul (2018) ที่ได้จัดประเภทของพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย ออกเป็น 3 แบบ คือ 1) พลเมืองที่มีความรับผิดชอบ หมายถึง บุคคลที่เคารพในสิทธิของผู้อื่น ยึดมั่นในหน้าที่ของตนเอง ไม่ละเลยต่อสิทธิและการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม พิจารณาถึงผลที่เกิดขึ้นต่อไป 2) พลเมืองที่มีส่วนร่วม หมายถึง บุคคลที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการดูแล พัฒนา ติดตามการทำงานของชุมชนและสังคมในฐานะที่ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม 3) พลเมืองมุ่งเน้นความเป็นธรรม หมายถึง บุคคลที่มีความเอาใจใส่ต่อกิจการบ้านเมืองในฐานะที่ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีทักษะด้านการวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เพื่อเป็นแนวทางเพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม ยึดมั่นและปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างสรรค์สังคมประชาธิปไตยได้อย่างเต็มศักยภาพ มีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับบริบทของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และสอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลาง (Ayutthasirikul, 2018, p. 30)

ประเทศไทย ได้กำหนดหลักสูตรทางการศึกษาอย่างชัดเจน แต่ยังไม่สามารถทำให้นักเรียนประยุกต์ความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เท่าที่ควร โดยเฉพาะเรื่องของความตระหนักในหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบ ภาวะเสียเปรียบ การเคารพในสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น และการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยวิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน คือ การสอนโดยกระบวนการที่มีส่วนร่วม เน้นวิธีการสอนเชิงรุกให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ (Active Learning) เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้และทักษะผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ (Siritharangsri, 2017, p. 105) การสร้างห้องเรียนในวิถีประชาธิปไตยจะเกิดขึ้นได้ เมื่อนักเรียนเห็นว่าเสียงของเขามีค่า ได้รับการรับฟังและเคารพซึ่งกันและกัน รวมไปถึงแนวคิดที่แตกต่าง (Meerod, 2018, p. 57) สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน Philosophy for Children (P4C) หรือปรัชญาสำหรับเด็ก เป็นกระบวนการสืบสอบทางปรัชญาที่ถูกนำมาใช้ในห้องเรียน อันเป็นแนวทางที่ทั้งผู้สอนและนักเรียนนำปรัชญามาใช้ร่วมกันเพื่อตั้งคำถาม ทำให้นักเรียนเกิดอิสระทางความคิด และ Piriyaichitrakit (2019) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปรัชญาสำหรับเด็ก มีส่วนช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้ปรับปรุงกระบวนการคิด 3 ด้าน 1) การคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) 2) การคิดเชิงสร้างสรรค์ (Creative Thinking) และ 3) การคิดเชิงอาทร (Caring Thinking) นำไปสู่การสร้างพลเมืองได้ในที่สุด เมื่อพิจารณาคุณสมบัติของชุมชนแห่งการสืบสอบแล้ว จึงสรุปได้ดังนี้ 1) ชุมชนแห่งการสืบสอบไม่ใช่การสืบสอบที่ไร้ซึ่งจุดหมาย มันเป็นกระบวนการที่มีเป้าหมายในการสร้างผลลัพธ์ เช่น การจัดการ หรือการตัดสินใจ 2) ชุมชนแห่งการสืบสอบมีกระบวนการที่ใช้สัญชาตญาณใน

การนำ หรือขับเคลื่อนด้วยการถกเถียง 3) กระบวนการสืบสอบไม่ใช่แค่การพุดคุยหรืออภิปราย แต่เป็นการโต้ตอบที่เป็นส่วนประกอบ เช่นเดียวกับการอภิปรายในสภาที่มีการอภิปรายภายใต้กฎเกณฑ์ซึ่งส่วนใหญ่มีเหตุผลตามธรรมชาติ และ 4) ต้องพิจารณาความสมเหตุสมผลอย่างใกล้ชิด รวมไปถึงความคิดสร้างสรรค์ และการเอาใจใส่ เพื่อนำไปใช้กับชุมชนต่อไปได้ สำหรับแนวทางการปฏิบัติของชุมชนการสืบสอบทางปรัชญานั้น เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ร่วมกันที่วางอยู่บนพื้นฐานของการเคารพความคิดเห็นระหว่างกันและกัน แก้ไขปรับปรุงความคิดของตนเองผ่านการตั้งคำถาม เหตุผล หลักเกณฑ์ ความหมาย ความชัดเจน แลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ ผ่านการพุดคุย (Manmanah, 2022)

จากการศึกษาสภาพปัญหา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ผู้วิจัยพบว่าสภาพปัญหาในการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของเยาวชนไทยในด้านต่างๆ เช่น การขาดความรับผิดชอบในตนเองและส่วนรวม การมีส่วนร่วมในการเรียกร้องสิ่งต่างๆ โดยไม่เข้าใจในเรื่องสิทธิและหน้าที่ของตนเอง รวมถึงการละเมิดในสิทธิของผู้อื่น จนก่อให้เกิดปัญหาในสังคมตามมานับประการจากความไม่เข้าใจและไม่ปฏิบัติตามแนวทางแห่งคุณลักษณะของพลเมืองดังกล่าว เมื่อผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย โดยผ่านการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสืบสอบทางปรัชญาจะมีผลต่อการสร้างคุณลักษณะความเป็นพลเมืองให้เกิดขึ้นในเยาวชนไทยได้ จึงได้กำหนดกรอบการวิจัยและสนใจที่จะทำวิจัยเรื่องผลการพัฒนาคุณลักษณะพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน สารสนเทศที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา
2. เพื่อศึกษาคุณลักษณะพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัชรวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 มีนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 354 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/7 โรงเรียนวัชรวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 45 คน ซึ่งมาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนหน่วยการจัดการเรียนรู้ สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ถึงหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา จำนวน 3 หน่วย 12 คาบเรียน

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ

3. แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย

4. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

1. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ เวลาเรียน 12 คาบเรียน องค์ประกอบของแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 1) ตัวชี้วัด 2) ข้อสรุปทั่วไป 3) จุดประสงค์การเรียนรู้ 4) ทักษะ/กระบวนการ 5) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 6) สมรรถนะสำคัญ 7) สาระการเรียนรู้ 8) ภาระงาน/ชิ้นงาน 9) การวัดและประเมินผล และ 10) กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทาง 11) สื่อการเรียนรู้ และ 12) หนังสืออ้างอิง

2. นำแผนการจัดการเรียนรู้ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อโปรดพิจารณาความถูกต้อง ด้านองค์ประกอบ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เนื้อหา วิธีการสอน สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

3. นำแผนการจัดการเรียนรู้ ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย 1) ผู้เชี่ยวชาญ ด้านเนื้อหา 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ และ 3) ด้านการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของ แผนการจัดการเรียนรู้ในด้านเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคำดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับจุดประสงค์การเรียนรู้ (Index of Item Objective Congruence: IOC) จากการหาคำดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับจุดประสงค์การเรียนรู้ของ ผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่า IOC ระหว่าง .67 - 1.00

4. นำแผนการจัดการเรียนรู้ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/8 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และปรับแก้ไขก่อนนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายจริง

5. นำแผนการจัดการเรียนรู้ สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นเครื่องมือในการวิจัย ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3/7

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. ผู้วิจัยสร้างเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคม หน้าที่พลเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยวิเคราะห์ข้อสอบตามเนื้อหาการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยประกอบด้วย 1) พลเมืองรูตนเอง 2) พลเมืองที่มีส่วนร่วม 3) พลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรม จำนวน 30 ข้อ

2. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจพิจารณาและแก้ไข

3. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 2) ด้านพลเมืองศึกษา และ 3) ด้านการวัดและประเมินผล โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) แล้วหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับจุดประสงค์การเรียนรู้ (Index of Item Objective Congruence: IOC) จากการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ของผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่า IOC ระหว่าง .67 - 1.00

4. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/8 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยมีระดับความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20-0.80 มีค่าอำนาจจำแนก (r) ได้ค่าระหว่าง 0.27-0.64 และปรับแก้ไขก่อนนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายจริง

5. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นเครื่องมือในการวิจัยทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3/7

การสร้างแบบประเมินคุณลักษณะความเป็นพลเมือง

1. ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินคุณลักษณะพลเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อใช้ในการประเมินคุณพฤติกรรมของนักเรียนที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา โดยใช้เกณฑ์แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และมีการกำหนดค่าระดับ 4 ระดับ ซึ่งแบบประเมินมีข้อคำถาม 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน ได้แก่ ชื่อ เลขที่ ระดับชั้นเรียน โดยมีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 คุณลักษณะความเป็นพลเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้แก่ 1) พลเมืองที่มีความรับผิดชอบ 2) พลเมืองที่มีส่วนร่วม 3) พลเมืองที่มุ่งเน้นความเป็นธรรม จำนวน 68 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ

ตอนที่ 3 เหตุผลที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคุณลักษณะความเป็นพลเมืองในระดับที่น้อย/น้อยที่สุด จำนวน 3 ข้อ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended)

2. นำแบบประเมินคุณลักษณะพลเมือง เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจพิจารณาและแก้ไข

3. นำแบบประเมินคุณลักษณะพลเมือง ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย
 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผล โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างระหว่างรายการประเมินกับคุณลักษณะพลเมืองตามวิธีประชาธิปไตย (Index of Item Objective Congruence: IOC) จากการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างรายการประเมินกับคุณลักษณะพลเมืองตามวิธีประชาธิปไตย ของผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่า IOC ระหว่าง .67 - 1.00

4. นำแบบประเมินคุณลักษณะพลเมือง ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/8 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และปรับแก้ไขตามความเหมาะสม

5. นำแบบประเมินคุณลักษณะพลเมือง ไปเป็นเครื่องมือในการวิจัยทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3/7

การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา

1. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาของนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามความคิดเห็น ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านผู้สอน 2) ด้านเนื้อหา 3) ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ 4) ด้านการวัดและประเมินผล และมีการกำหนดค่าระดับ 5 ระดับ

2. นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจพิจารณาความถูกต้อง

3. นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา เสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล และวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่า IOC ระหว่าง .67 - 1.00

4. นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/8 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

5. นำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา ไปเป็นเครื่องมือในการวิจัยทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3/7

วิธีการดำเนินการและเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 รวมทั้งสิ้น 4 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลอง แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมก่อนการทดลอง

1.1 ผู้วิจัยสร้างความคุ้นเคยกับนักเรียนและแนะนำวิธีการเรียนโดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา

1.2 ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/7 จำนวน 45 คน ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน จำนวน 30 ข้อ

2. ขั้นตอนการทดลอง

ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาไปใช้สอนกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/7 ซึ่งคละกลุ่มความสามารถ กลุ่มละ 4-5 คน โดยทำการทดลองสัปดาห์ละ 3 คาบเรียน รวมระยะเวลา 4 สัปดาห์ 12 คาบเรียน ซึ่งมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังนี้

2.1 ผู้สอนสร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วมในห้องเรียนโดยการชวนพูดคุยและตั้งคำถาม

2.2 กระตุ้นด้วยสื่อการเรียนรู้ เช่น บทความ ภาพยนตร์ หรือเรื่องเล่า

2.3 ร่วมกันตั้งคำถาม โดยให้นักเรียนแต่ละคนเขียนคำถามใส่บอร์ด หรือเสนอคำถามขึ้นมาจากประเด็นที่สนใจ

2.4 ผู้สอนและนักเรียนร่วมกันจัดรายการคำถาม ให้เหลือคำถามที่น่าสนใจร่วมกัน ผ่านการพูดคุย เช่น ให้นักเรียนออกความคิดเห็นในชั้นเรียนว่าคำถามนี้เป็นคำถามเดียวกันกับคำถามที่ผ่านมาหรือไม่ หรือคำถามนี้มีความหมายเดียวกันหรือแตกต่างกันไหม

2.5 เริ่มให้นักเรียนถกประเด็นคำถามเพื่อให้ตกตะกอนความคิดว่าความคิดเห็นของแต่ละคนจะนำไปสู่การตอบปัญหาได้อย่างไร

2.6 ให้นักเรียนได้ทบทวนความคิดเห็นของตัวเองร่วมกับผู้อื่นอีกครั้ง เป็นการประเมินการอภิปรายของตัวเอง และตกผลึกการแก้ปัญหา

2.7 ขยายความรู้และความเข้าใจผ่านกิจกรรม เช่น การทำแบบฝึกหัดหรือการเขียนบทความสั้นๆ หรือการลงมือแก้ปัญหาที่เกิดในชุมชนที่นักเรียนสามารถทำได้ เพื่อเป็นการสรุปความคิดของตนเองที่ได้จากกิจกรรม เป็นต้น

3. ขั้นตอนหลังการทดลอง

3.1 หลังจากผู้วิจัยสอนครบตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาแล้ว ผู้วิจัยทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดคุณลักษณะพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยของนักเรียน แล้วเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์ผล จำนวน 30 ข้อ

3.2 ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทำแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาแล้วเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์ผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาคูณลักษณะพลเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาแล้ว จากประเมินคุณลักษณะพลเมือง โดยคำนวณหาคะแนนค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้

- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.26-4.00 หมายถึง คุณลักษณะพลเมืองของนักเรียนอยู่ในระดับ มากที่สุด
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51-3.25 หมายถึง คุณลักษณะพลเมืองของนักเรียนอยู่ในระดับ ปานกลาง
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.75-2.50 หมายถึง คุณลักษณะพลเมืองของนักเรียนอยู่ในระดับ มาก
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.75 หมายถึง คุณลักษณะพลเมืองของนักเรียนอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

2. เปรียบเทียบข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาสังคมศึกษา พื้นฐาน สารหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม จากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยคำนวณหาคะแนนค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้สถิติทดสอบที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent t-test)

3. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนรู้โดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา โดยคำนวณหาคะแนนค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

ในการแปลความหมายของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาใช้คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลมาเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00 หมายถึง ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49 หมายถึง ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49 หมายถึง ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49 หมายถึง ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาในระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้กิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาที่มีต่อคุณลักษณะความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสารหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ตารางที่ 1 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและ หลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัชรวิทยา จำนวน 45 คน

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	P
ก่อนเรียน	30	6.93	3.26	30.80*	0.01
หลังเรียน	30	24.71	2.57		

2. คุณลักษณะพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับมากที่สุด
ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัชรวิทยา จำแนกตามรายด้าน

คุณลักษณะความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านที่ 1 ด้านพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ	3.47	0.61	มากที่สุด
ด้านที่ 2 ด้านพลเมืองที่มีส่วนร่วม	3.33	0.63	มากที่สุด
ด้านที่ 3 ด้านพลเมืองมุ่งเน้นความเป็นธรรม	3.23	0.69	มาก
ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน	3.34	0.64	มากที่สุด

3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการ สืบสอบทางปรัชญาภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนรู้ ด้วยการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัชรวิทยา จำนวน 45 คน

ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัด กิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ คิดเห็น
ด้านครูผู้สอน	4.40	0.71	มาก
ด้านเนื้อหา	4.37	0.71	มาก
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	4.80	0.45	มากที่สุด
ด้านการวัดและประเมินผล	4.78	0.49	มากที่สุด
ด้านการวัดและประเมินผล	4.78	0.49	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยทุกด้าน	4.63	0.57	มากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคมของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่าผู้วิจัยได้มีการจัดการเรียนรู้ที่มีการแบ่งชั้นตอนที่ชัดเจน และ

มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีพุทธศักราช 2551 (Office of the Basic Education Commission, 2008, p. 8) ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ โดยระบุสิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ มีจริยธรรม คุณธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมได้กำหนดคุณภาพของนักเรียนเมื่อจบการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาว่า นักเรียนต้องมีความรู้เกี่ยวกับความเป็นไปของโลก โดยการศึกษาประเทศไทยและเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคต่างๆ มีทักษะในการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณ ขยายประสบการณ์เปรียบเทียบระหว่างประเทศไทยกับประเทศในภูมิภาคต่างๆ ในด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การเมือง การปกครอง ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ เกิดความรู้ความเข้าใจในแนวคิด และวิเคราะห์เหตุการณ์ในอนาคตต่อไปได้

สอดคล้องกับงานวิจัยของ Dumuang (2020, p. 82) ที่ศึกษาการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยการเรียนรู้แบบโครงงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม นักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Silachai (2020, p. 83) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่าคุณลักษณะความเป็นพลเมืองประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Thotsapornsongchai & Chitradub (2023) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้แนวคิดชุมชนแห่งการสืบเสาะทางปรัชญาร่วมกับวิธีสอนแบบอภิปราย เพื่อส่งเสริมความตระหนักรู้เรื่องความเป็นพลเมืองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่าหลังการเรียนรู้ด้วยแนวคิดชุมชนแห่งการสืบเสาะทางปรัชญาร่วมกับวิธีสอนแบบอภิปรายของนักเรียนกลุ่มทดลอง นักเรียนมีความตระหนักรู้เรื่องความเป็นพลเมืองสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. คุณลักษณะพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบเสาะทางปรัชญา พบว่านักเรียนมีคุณลักษณะพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดกิจกรรมชุมชนการสืบเสาะทางปรัชญา เป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้ ทำให้นักเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนมุมมองที่มีต่อเหตุการณ์ในสังคมปัจจุบันได้อย่างหลากหลายมากยิ่งขึ้น ในขณะที่เดียวกันกิจกรรมการอภิปรายร่วมกันยังเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการยอมรับความแตกต่างในสังคม พร้อมการเปิดรับฟังเหตุผลของคนอื่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดชุมชนการสืบเสาะทางปรัชญาเป็นกิจกรรมที่มีลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน มีความมุ่งมั่นให้นักเรียนได้ฝึกพัฒนาทักษะการคิด และมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดและองค์ประกอบคุณลักษณะพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย สอดคล้องกับ Sodsi (2021) กล่าวว่า กิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบเสาะทางปรัชญาเป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้คิด ใช้เหตุผล เพื่อสร้างแนวความคิดและวิธีการในการแก้ปัญหา ตอบข้อสงสัย และคัดเลือกแนวทางที่เหมาะสมในการตอบคำถามและแก้ไขปัญหา ซึ่งกิจกรรมอภิปรายและการแลกเปลี่ยนข้อมูลเป็นกิจกรรมที่ฝึกฝนและส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผลและมีวิจาร์ณญาณ พร้อมทั้งวิเคราะห์เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตประจำวันได้

ยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อีกทั้งข้อมูลที่ใช้ในการอภิปรายยังส่งผลให้นักเรียนเกิดความสามารถในการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมขึ้นด้วย

สอดคล้องกับงานวิจัยของ Tansuwan, et al. (2023) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชา สังคมศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามเป็นฐานและการโค้ช เพื่อเสริมสร้าง ความเป็นพลเมืองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนสูงชัน การแสดงออกความเป็นพลเมืองของนักเรียนอยู่ในระดับดีมาก และสอดคล้องกับ Rubama (2023) ได้ศึกษา เรื่องความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลามจังหวัดสตูล พบว่า นักเรียนมีความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านการให้ความสำคัญกับวิถีวัฒนธรรมสูง ที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ด้านให้ความสำคัญกับการเป็นพลเมืองที่ดีมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ด้านการให้ความสำคัญกับชุมชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และ 4) ด้านการให้ความสำคัญกับอิสรภาพ ความก้าวหน้าและทันสมัยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ สอดคล้องกัน

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมตามแนวคิด ชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนมองเห็น ความสำคัญถึงการพูดคุยระหว่างกันในห้องเรียน ทำให้กิจกรรมดำเนินต่อไปได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและ ครูผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกเพียงเท่านั้น ทำให้สิทธิในการดำเนินกิจกรรมของนักเรียนมีอย่าง เต็มที่ และนักเรียนได้มีการวางแผนในการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับข่าวเหตุการณ์ปัจจุบันในด้านต่างๆ ได้มีโอกาสได้ แบ่งปันเรื่องราวและประสบการณ์กับกลุ่มเพื่อนและพูดคุยด้วยหลักเหตุและผล ร่วมกันคิดวิเคราะห์ข้อมูลที่เพื่อน นำเสนอ และหาข้อสรุปด้วยกัน

สอดคล้องกับงานวิจัยของ Rungsatra (2018) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์จากการเปลี่ยนห้องเรียนให้เป็นห้อง คิดด้วยการสืบถามเชิงปรัชญา รายวิชา 500206 การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมในงานบริการ พบว่า ความพึงพอใจ ของนักศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนรู้ด้วยการเปลี่ยนห้องเรียนให้เป็นห้องคิดด้วยการสืบถามเชิงปรัชญา (Thinking Classroom) อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาเป็นกิจกรรมที่ใช้การ ตั้งคำถามในแต่ละขั้นตอน ดังนั้นผู้สอนควรมีการออกแบบแนวทางการตั้งคำถามให้สอดคล้องกับกิจกรรมในแต่ละขั้นตอน

2. จากผลการวิจัย พบว่า ผู้สอนจำเป็นต้องให้เวลานักเรียนในการค้นคว้าข้อมูล และคอยให้ ข้อเสนอแนะสำหรับการสืบค้นข้อมูลอย่างใกล้ชิด เพื่อกระตุ้นนักเรียนในการดำเนินกิจกรรม ให้เป็นไปตามเวลาที่กำหนด

3. จากผลการวิจัย พบว่า ผู้สอนควรให้ความสำคัญกับวิธีการสร้างแรงจูงใจกับนักเรียนให้เกิดความสามารถการคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผลในช่วงระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาร่วมกับเทคนิคการสอน เพื่อส่งเสริมทักษะการตั้งคำถามสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา

2. ควรมีการศึกษาการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาเพื่อนำไปใช้ร่วมกับตัวแปรตามอื่นๆ เช่น ความสามารถด้านการตั้งคำถาม ทักษะที่มีความเกี่ยวข้องในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นต้น

3. ควรมีการบูรณาการการจัดกิจกรรมตามแนวคิดชุมชนการสืบสอบทางปรัชญาร่วมกับวิชาสาระอื่นในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

References

- Ayutthasirikul, A. (2018). **A Study of democratic citizenship characteristic of secondary school students**. Master of Education Teaching social studies Department of Curriculum and Instruction, Graduate School, Silpakorn university. [In Thai]
- Burikul, T., & Saengmahamad, R. (2014). **Values, culture and temperature of Thai democracy**. Bangkok: Research and Development Office King Prajadhipok's Institute. [In Thai]
- Dumuang, K. (2020). **Developing the characteristics of good citizenship in a democracy by project-based learning of students in grade 5**. Bangkok: Bachelor's Degree Master of Arts Subject Curriculum and Teaching College of Education Dhurakij Pundit University. [In Thai]
- Jittrutta, C. (2018, January-April). Democratic culture and the development of Thai society. **political journal Administration and Law**, 10(1), 271-299. [In Thai]
- Manmanah, D. (2022, July-December). The Thinking Skills Development by P4C in Sociology of Conflict Course. **Rajamangala University of Technology Tawan-Ok Social Science Journal**, 11(2), 40-52. [In Thai]
- Meerod, S. (2018). **The impact of the policy for renewing teaching licenses on teachers and students: mixed methods research**. Master of Education Thesis Methodology field Educational Research, Faculty of Education, Chulalongkorn University. [In Thai]

- Ministry of Education. (2017). **Indicators and core curriculum Science learning group and Technology (revised edition 2017) according to the Basic Education Core Curriculum, B.E. 2008**. Bangkok: Agricultural Cooperatives Association of Thailand Printing House. [In Thai]
- Office of the Basic Education Commission. (2008). **Basic Education Core Curriculum B.E. 2551 (A.D. 2008)**. Bangkok: Ministry of Education. [In Thai]
- Piriyachitrakit, S. (2019). **A dramatization of the Ramakien episode in which Narai defeats Nonthok in class Philosophy for children**. [Online]. Available: <https://sites.google.com/view/thai-p4c/> [2019, June 30]. [In Thai]
- Rubama, M. (2023, January). Democratic Citizenship of High School students In Private Islamic School, Satun Province. **Journal of Roi Kaensarn Academi**, 8(1), 76-89. [In Thai]
- Rungsatra, C. (2018, July-December). Results from transforming the classroom into a thinking room by Philosophical inquiry, Course 500206, Cross-cultural communication in services. **Panya Journal**, 25(2), 66-74. [In Thai]
- Satyanurak, S. (2012). **Thai way of life and creating Thai citizenship. Meeting document King Prajadhipok's Institute Academic No.13, Year 2012, Volume 2, Citizenship and Citizenship and The Future of Thai Democracy**. Bangkok: King Prajadhipok's Institute. [In Thai]
- Silachai, P. (2022). **Developing democratic citizenship characteristics using problems as a base**. Bangkok: Master of Education Degree, Faculty of Social Sciences, Srinakharinwirot University. [In Thai]
- Siritharangsri, P. (2017, October-December). Civic Education Development. **Suthiparitat Journal**, 31(100), 100-113. [In Thai]
- Sodsi, N. (2021). Effects of organizing activities according to philosophy for children on problem-solving thinking in early childhood. **Silpakorn Educational Research Journal**, 13(2), 202-219. [In Thai]
- Tansuwan, S., et al. (2023, January-June). Development of Social Studies Learning Activities based on Active Learning Concepts with Question-Based and Coaching Techniques to Strengthen Citizenship of Phatomsuksa 5 Students. **Journal of Professional Routine to Research**, (10), 19-29. [In Thai]
- Tantisunthon, T. (2015). **Education to create citizens**. (4 th ed.). Bangkok: Institute of Policy Studies. [In Thai]

Thotsapornsongchai, K., & Chitradub, S. (2023, July-September). Outcomes of Using the Community of Philosophical Inquiry Combined with a Discussion Method to Promote Citizenship Awareness of Grade 5 Students. *Panyapat Social Science Journal*, 5(3), 350-363. [In Thai]

Wiphathphiphathaphat, T. (2013). *Democratic citizenship of students Dhurakij Pundit University*. Bangkok: Dhurakij Pundit University. [In Thai]